

ÚVOD

Chylózní ascites, chyloperitoneum, chylascos je stav, kdy se v břišní dutině hromadí chylózní tekutina, což je mléčně zbarvená tekutina bohatá na tuky a lymfu. Jednou z příčin vzniku chylózního ascitu jsou různé chirurgické zákroky. Mezi takovéto zákroky patří i retroperitoneální lymfadenektomie. Retroperitoneální lymfadenektomie se běžně provádí u nádorového postižení ledvin, vývodných cest močových, tumorů varlat a gynekologických nádorů (1, 2). V posledních letech se častěji používají miniinvazivní přístupy lymfadenektomie, jako je laparoskopická nebo roboticky asistovaná retroperitoneální lymfadenektomie, protože jsou šetrnější než klasický otevřený přístup a vedou ke snížení morbidita, mortality a zkrácení hospitalizace (3, 4). První písemná zmínka o roboticky asistované retroperitoneální lymfadenektomii (RaRPLD) je z roku 2006 (5). Mezi postoperační komplikace daného výkonu patří chylózní ascites nebo vznik lymfokély, které vznikají na podkladě nedostatečného podvazování nebo klipování lymfatických cév při vlastním výkonu. V přehledovém článku z roku 2021 se popisuje výskyt lymfatických komplikací v rozmezí od 0 do 23,3 % (3). Většinou se jednalo o nezávažnou komplikaci, kterou bylo možné zvládnout konzervativně. Konzervativní přístup zahrnuje punkci nebo drenáž, dietní opatření (nízkotučná dieta, podávání triacylglyceridů se středně dlouhým řetězcem, totální parenterální výživa) a aplikace octreotidu nebo somatostatinu. Vzácně konzervativní postup nevede ke vstřebání chylózního ascitu a tak se místa sáknutí lymfy / chylu musí ošetřit chirurgicky. Pokud nemocný není adeptem operace, tak je možné zvážit našití peritoneovenózní spojky (6). V posledních letech přibývá sdělení o radiologických postupech zahrnujících provedení lymfografie olejovou kontrastní látkou, na kterou lze navázat embolizací nebo sklerotizací místa extravazace lymfy (7–9). Daný postup je rovněž miniinvazivní a má vysokou technickou a klinickou úspěšnost. Mechanismus účinku olejové

kontrastní látky je popisován dvojí: 1) vysoká viskozita, 2) vyvolání aseptického zánětu, který vede k fibróze (7–9). V kazuistice prezentujeme případ velkého chylózního ascitu vzniklého po roboticky asistované lymfadenektomii, který se podařilo залечit provedením intranodální lymfografie s aplikací olejové kontrastní látky.

KAZUISTIKA

61letý muž podstoupil pravostrannou orchiektomii pro tumor v dubnu 2024. Histologicky se jednalo o smíšený germinální tumor se složkou embryonálního karcinomu a s angioinvasí, a proto indikována RaRPLD, která byla provedena 48 dní od prvního výkonu. Operace byla bez komplikací a nemocný byl propuštěn do domácí péče. Postupně se objevila bolest, zvětšení obvodu břicha a nemocný byl přijat do spádové nemocnice 21. den po RaRPLD, kde podstoupil ultrazvukové a následně CT vyšetření břicha, která zobrazila velký ascites ve všech kompartmentech (Obr. 1). Při punkci se jednalo o tekutinu mléčné barvy. Vzorek byl zaslán na biochemické, cytologické a mikrobiologické vyšetření, která potvrdila, že se jedná o chylózní ascites. Byla zahájena konzervativní léčba zahrnující zavedení drénu, dietní opatření (nízkotučnou dietu s omezením triglyceridů s dlouhým řetězcem) a podáváním somatostatinu. Konzervativní postup nevedl ke zmenšení ascitu, který musel být pro břišní dyskomfort odpouštěn 1x za 2–3 dny v objemu 2,5 litru. Pacient byl přeložen do Fakultní nemocnice v Hradci Králové k provedení intranodální lymfografie olejovou kontrastní látkou, u které se využívá její terapeutický potenciál uzávěru místa sáknutí lymfy. Před výkonem bylo provedeno ultrazvukové vyšetření srdce k vyloučení pravolevého zkratu a plicní hypertenze. Vlastní výkon probíhal tak, že na angiografickém sále byly za sterilních podmínek do tříselných lymfatických uzlin pod ultrazvukovou kontrolou zavedeny 25 G jehly (Obr. 2, 3) a postupně aplikováno 29 ml olejové k. I. Lipiodol Ultrafluide (Guerbet). Skiaskopicky byly zobrazeny pánevní uzliny a ojedinělé retroperitoneální uzliny. Ductus thoracicus byl štíhlý bez patologie. V oblasti pánevních uzlin vlevo bylo vyjádřeno podezření na